

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

§. 5. De Obligatione Patruī dotandi Sobrinam; & Fratris, Sororem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

Nec obstat, quod obligatio dotandi potissimum fundetur in patria potestate, juxta *L. qui liberos. ff. de ritu nupt.* quia tamen hæc patria potestas, respectu filiarum, competit Patri prius, quam avo; hic solum in illius defectu tenebitur. Idem responderetur ad *L. ult. C. de promiss. dot.* ubi dicitur, paternum esse officium dare dotem pro sua progenie, hoc est descendentes, & *L. dedit dotem. ff. de collat. bonorum*, ubi habetur, officium avi circa neptem ex officio Patris circa filium pendere, & quia pater filium, ideo avum, propter filium, nepti dotem dare debere: responderetur enim ut dixi, ad *L. ult.* id omnino procedere, nimirum avo inesse obligationem dotandi suam progeniem, seu descendentes, sed deficiente Patre; & ad *L. dedit*, avum propter filium teneri dare dotem nepti, si filius inops sit; ex quo constat ad alteram partem casus in principio hujus §.

§. 4.

An Mater, vel avus paternus, primo loco teneatur ad constituendam dotem?

1776. Dubium, de quo in præsens, est in hac questione, an inope Patre, sed Matre divite, nepti dotem teneatur primo constituere Mater, vel avus paternus? Affirmativam, quod Mater, tenet Castropalaus *cit. §. 2. n. 3.* pro se allegans Fachinæum, *l. 10. c. 40.* Tum quia Mater dives tenetur dotare filiam, cum urget *causa rationabilis*, ut constat ex *L. 14. in n. 1774.* sed ubi & Pater, & filia, inops est, urget rationalis causa; tum quia avus paternus non tenetur neptem divitem dotare, teste Fachin. *cit. c. 4.* sed ubi Mater ejus dives est, & illa tenetur dives; cum stante Matre divite ad ejus legitimam jus habeat filia, ergo. Contrarium tamen probabilius videtur; ratio est, quia Mater, per se loquendo, non obligatur ad dotandam filiam ex *n. 1774.* Pater autem ex officio, & avus pariter propter filium in hujus defectu, ex *n. 1775.* in casu autem, quo duobus incumbit obligatio, uni per se, & ex officio; alteri, solum per accidens, per se loquendo ad implendam talem obligationem primo tenetur ille cum potest; alter solum in hujus defectu; ergo; sic Haunoldus *tom. 1. de Jusl. tr. 4. n. 386.* & alii.

Ad rationem in contrarium in *n. 1776.* Resp. trans. ma. dist. min. & si etiam avus paternus inops sit. C. si dives; N. min. ex ratione priori numero. Ad alteram ibidem Resp. N. ma. ex *n. 1265.* & *1771.* Nec obstat, quod avus paternus neptem divitem non teneatur alere; quia obligatio alimentorum fundatur in necessitate, ac indigentia, cui locus non est apud divitem; necessitas autem dotis est ad commodius, ac decentius acquirendum matrimonium, ac ejus onera sustinenda (certum enim est, hoc obtineri melius, si propter dotem etiam afferat paraphernalia, qui titulus non cessat in nepte divite; præsertim, quia, si, propter bona Matris, filie negari posset dos, ab his, qui eam ex officio dotare debent, in ejus incommodum vergeret, quod in ejus favorem introductum est, nimirum *carere dote avi* propter favorem ex bonis Matris opulenta.

§. 5.

De Obligatione Patruum dotandi Sobrinam; & Fratris, Sororem.

Cum de Patruo quoad Sobrinam nihil jure communi constitutum sit, ut notat Rebellus *P. 2. l. 5. q. 4. n. 26.* ex hoc capite nullam illi obligationem statueret licet. Fratrem autem respectu sororis inopis, ex eodem Patre, obligatum esse, communis tenet, & probatur. Nam in *L. Cum plures. §. penult. ff. de adm. str. & periculo Tutorum*, legitur: *sed non debet dotem sorori alio à patre nate, etiam si aliter ea nubere non potuit.* Cum ergo ab obligatione dotandi sorores inopes incumbente Fratri excipiatur sola soror uterina, esto inops sit (nimirum ex eadem Matre, sed non Patre) tenebitur dotare sororem ex eodem patre, & à fortiori ex utroque parente, si inops sit. Nam exceptio firmat regulam in contrarium.

Ex hoc colliges, Fratrem à fortiori teneri alere sororem suam inopem, si sit ex eodem patre, vel ex parentibus utriusque communibus. Nam à dote ex obligatione, per se loquendo, valet argumentum ad alimenta, licet non e contra. Nam i. pater, naturalis tantum, spurie debet alimenta; & filius Matri inopi; non tamen dotem. Porro ab hac obligatione, ut Frater dotet sororem, non excusat, quod ipse

ipse sit Clericus, & tantum habeat reditus beneficii; cum sit opus pietatis, & juri nature maxime consonum, teste Castropalao cit. n. 6. Colliges 2. cum haeres succedat in reales obligationes defuncti, eum aequè ad eos dotandos, ad quos tenebatur defunctus, obligatum esse, ut colligitur ex *L. Posulante. ff. ad Trebellian.* intellige tamen secundum mensuram bonorum, in qua succedit; sic Rebellus l. s. q. 4. n. 7.

ARTICULUS II.

De dotis restitutione.

1779. Agimus hic de dotis restitutione soluto matrimonio, quoad vinculum, quod variis modis fieri potest, secundum dicta ante n. 1609. a. 6. de divortiiis. Caterum de casu soluti matrimonii solum quoad thorum; & cohabitationem (consequenter dotis amissione, vel recuperatione in ejusmodi casu) egimus à n. 1585. de illo autem casu matrimonii soluti quoad vinculum, sic loquitur. *c. syn. h. t. Sane soluto matrimonio, sicut dos ad mulierem, sic & donatio propter nuptias redit ad Virum: nisi de consuetudine secus obtineat, vel ex pacto de lucranda dote, vel donatione propter nuptias, quod æquale sit, tum hinc inde contrarium judicatur.* Ex hoc textu colligitur, soluto matrimonii vinculo (ut in casu, quo moritur unus conjugum) dotem Uxori, vel ejus hæredibus; & donationem propter nuptias marito restituendam esse, nisi aliud constitutum sit, vel consuetudine, vel ipsorum pacto; his præmissis:

§. I.

De restitutione dotis soluto matrimonii vinculo.

1780. In hac quaestione communis sententia est, si contingat matrimonium, quoad conjugale vinculum (declaratione nullitatis) ex justa causa, nimirum ob impedimentum dirimens, prius ignoratum, separari, dotem uxori restituendam esse, ut communiter volunt auctores ex *c. Mulieres. h. t.* quamvis reverà iste canon non loquatur de hoc casu matrimonii putativi, sed tantum veri; suadet tamen ratio. Cum enim dos sit accessoria matrimonio, nimirum ad ejus onera sustinenda, ut dici-

tur. *c. Salubriter. 16. h. t.* sublato principali, quo tales conjuges redduntur suæ libertati immunitatis à conjugali vinculo, per Ecclesie declarationem; redditur illis pariter libertas in accessorio, nimirum receptione dotis.

Circa datam responsonem quaeres. **1781.** an in dato casu *dos integra* restitui debeat Uxori? Resp. quod ei restitui debeat, non tantum *dos integra*, sed etiam reliqua bona, viro allata, *causa matrimonii*, imò & lucra *communiter* acquisita, ex æquo divisione factâ. Constat ex *c. significavit. 2. de donat. inter Virum & Uxorem*, ubi Pontifex iudicibus delegatis mandavit, ut virum, qui mulieri, *ex justa causa* solutæ à vinculo putativi cum eo matrimonii, recusantem ei *dotem*, & reliqua bona *communiter* acquisita, etiam per censuram Ecclesiasticam compellant ad dotis restitutionem, & eorum divisionem, quæ olim *communiter* habuerunt, si nihil aliud obfret.

Dices **1782.** r. maritus, etiam soluto matrimonio, non tenetur quoad restitutionem bonorum facere ultra id, quod facere potest, ut dicitur *L. maritum. 33. ff. solut. matr. & L. Non tantum. 20. ff. de re. judic. ca. 1.* ergo nec in hoc casu tenebitur ad restitutionem dictorum bonorum. Resp. verum esse, quod dicitur, de *Maritis veris, non putativis*. Nam dictæ leges marito concedunt hoc privilegium, ob reverentiam matrimonii, seu maritale, ut colligitur ex *L. unic. §. Cum autem. C. de Rei Uxor. act.* at in hoc id deficit, cum matrimonium nullum sit; ergo.

Dices **1783.** 2. si Maritus in dato casu teneretur Uxori restituere omnia allata sibi ab Uxore bona cum lucro communiter acquisito, esset ex eo, quod jure communi per matrimonium inter Virum & Uxorem esset contracta, saltem tacita societas ad dimidium lucri; sed multò verius est contrarium, ut complures docent cum Barbofa in *dict. c. significavit. 2. h. t. à n. 7.* ergo. Resp. quidquid sit in præsentî, de illa quaestione, quæ dicitur verior oppositâ, per textum hujus *c.* saltem hoc evincit, quod vir matrimonio soluto cogatur Uxori dotem restituere, & bona dividere, quæ eis communiter obvenerunt constante matrimonio, *donatione, legato, empto*